

LİBYA ÜLKE RAPORU

DEVREK TİCARET VE SANAYİ ODASI 2021

* Bu Rapor T.C. TİCARET BAKANLIĞI (<https://ticaret.gov.tr/>)
sayfasındaki veriler derlenerek bilgi amaçlı hazırlanmıştır.

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:.....	15

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Libya
Yönetim Biçimi	Temsilciler Meclisi (Geçici)
Resmi Dili	Arapça
Başkent	Trablus : 1.019.000 kişi
Yüzölçümü	1.759.540 km2
Nüfus	6,71 milyon kişi (IMF 2021 Tahmini)
Dini Yapı	Müslüman %96,6, Hristiyan %2,7, Diğer%0,7
Büyük Kentler	Bingazi: 633.000, Mısrata: 286.000, Tobruk: 138.000, Sebha: 99.000, Zaviye: 87.000,Sirte: 78.000 (kişi)
Para Birimi	Libya Dinarı

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

Coğrafi Konum

Afrika kıtasının, kuzeyinde Akdeniz kıyısında yer alan Libya, kuzeyde Akdeniz, doğuda Mısır, güneydoğuda Sudan güneyde Nijer ve Çad, batıda ise Cezayir ve Tunus'la çevrilidir.

Yüzölçümü 1.759.540 km2ye ulaşmaktadır. Toprak bakımından Afrika'nın dördüncü büyük ülkesidir. Bu geniş toprakların % 95'i çöl veya kurak arazidir. Libya iklimi yükseklik ve denize yakınlık bakımından çeşitlilik arz eder. Fakat genel olarak ülke, çöl ikliminin tesiri altındadır. Yazları oldukça sıcak ve kurak, kışları çoğunlukla ılık ve az yağışlı geçer. Bu yağışlar, birkaç haftayı bulmaz. Bahar aylarında güneyden esen Ghibli rüzgarı, Sahranın kavurucu sıcaklığını kuzeye doğru taşır.

Siyasi ve İdari Yapı

7 Şubat 2011 tarihinde ülkede başlayan ayaklanmalar neticesinde mevcut rejim devrilmiştir. Geçen zaman içerisinde ülkede huzur, güven ve istikrarı tesis edebilecek bir yönetim kurulabilmiş değildir. Ülke yönetimini ele geçirmek amacıyla ülkede farklı güçler arasında zaman zaman yaşanan silahlı çatışmalar olsa da nihayetinde ortak mutabakatı sağlayacak bir yönetimin kurulması beklenmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Ülkede nüfusun 6,7 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Libya kilometrekareye düşen üç kişi ile dünyanın nüfus sıklığının en az olduğu ülkelerinden biridir. Nüfus artış hızı %2,5 seviyesindedir. Nüfus oldukça genç olup, %30'u 15 yaşın altındadır. 65 yaşın üzerindeki nüfus bölgedeki ülkeler arasında düşük düzeyde olup, toplam nüfusun %4'üdür. Nüfusun %85'i sahildeki şehirlerde özellikle Trablus ve Bingazi'de yoğunlaşmıştır. Arap ve Afrika ülkelerinden göçmen işçiye ihtiyaç duyulmakta olup, bu sayı 1 milyon civarındadır.

Libya Kuzey Afrika'daki en yüksek okuryazarlık ve okullaşma oranına sahip ülkedir. Okuryazar yetişkin oranı %84 seviyesindedir. İlk ve orta eğitimde okula devam oranı %96 civarındadır. Eğitim 6-15 yaşları arasında zorunludur. Kız öğrencilerin okullaşma oranı diğer Arap ülkelerine göre daha yüksektir. Trablus, Bingazi, Marsa el-Brega, Misurata, Sebha ve Tobruk'ta üniversiteler mevcuttur.

Doğal Kaynaklar

Zengin petrol ve doğalgaz yataklarına sahip Libya'nın ekonomisinin neredeyse tamamı hidrokarbonlara dayanmaktadır.

ABD Enerji Bilgi İdaresi (EIA)'nin 2020 verilerine göre, Libya 48 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervi ile dünyada en çok petrol rezervine sahip ülkeler arasında 9. sıradadır. Günde 1 milyon varil ham petrol üretimi olan Libya, dünya petrol üreten ülkeler arasında 19. sıradadır. 53 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip olan Libya, yıllık 373 milyar feet³lük doğalgaz üretimi ile dünyada 42. sıradadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	39,5	19,21	27,3	29,2	29,99	29,87	31,04	32,38
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	13,2	-59,7	123,2	5,3	5,5	1,1	4,8	4,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	6,004	2,891	4,069	4,309	4,382	4,321	4,445	4,591
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,2	2,8	21,1	8	6,5	5,5	5	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	1,1	-12,2	19,2	15,4	14,9	14,1	16,4	18,4
Nüfus (milyon)	6,58	6,64	6,71	6,78	6,85	6,91	6,98	7,05

2021'den itibaren tahmini veriler

Kaynak: IMF-2021

Libya'nın ekonomisinin temel belirleyicisi hidrokarbonlardır (petrol, doğalgaz). Ülkenin ihracat gelirlerinin %98'ini, GSMH'nin %25'ini ve devlet gelirlerinin %90'ını hidrokarbonlar oluşturmaktadır. Libya'da tarım sektörünün GSMH içindeki payı %3'ü geçmemektedir. Tarım Akdeniz kıyısında ve geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır. Ülke genelinde görülen çölleşme tarımsal üretimi olumsuz etkilemekte ve üretim maliyetlerini arttırmaktadır. Petrol dışında oldukça sınırlı seviyede olan sanayi üretimi petrol ürünleri, demir ve çelik, gıda, çimento ve inşaat malzemeleri alanlarında yoğunlaşmıştır. Tüm hizmetlerin devlet tarafından yürütüldüğü Libya'da, 2007'den itibaren az sayıda da olsa özelleştirmeler gerçekleştirilmiştir. Özellikle bankacılık sektöründe yabancı yatırım çekilmeye çalışılmış, bu politika neticesinde 2007 ve 2008'de 5 kamu bankasının ikisi yabancı yatırımcılarca satın alınmıştır. Kalan üç bankanın ikisi ilerde özelleştirilmek üzere tek çatıda birleştirilmiştir. 2010 yılından itibaren yabancı bankaların ülkede faaliyet göstermesine izin verilmiştir.

Ayrıca, ekonomik çeşitliliğin yaratılamaması, beraberinde işsizlik oranının da yüksek düzeylerde seyretmeye devam etmesine yol açmıştır. Hidrokarbon sektörünün gelirlerin çok büyük bir kısmını oluşturmasına karşın, işgücünün yalnızca % 3'lük bir bölümünü istihdam ettiği ülkede, gizli işsizlik de dikkate alındığında işsizlik oranının % 30 civarında olması halkın memnuniyetsizliğini arttıran unsurlardan olmuştur.

Libya'ya uygulanan yaptırımların kalkması ile birlikte yeni petrol ve gaz projeleri yabancı yatırıma açılmıştır. Tarım, ağır ve hafif sanayi, enerji ile turizm yabancı yatırıma açılan diğer alanlardır.

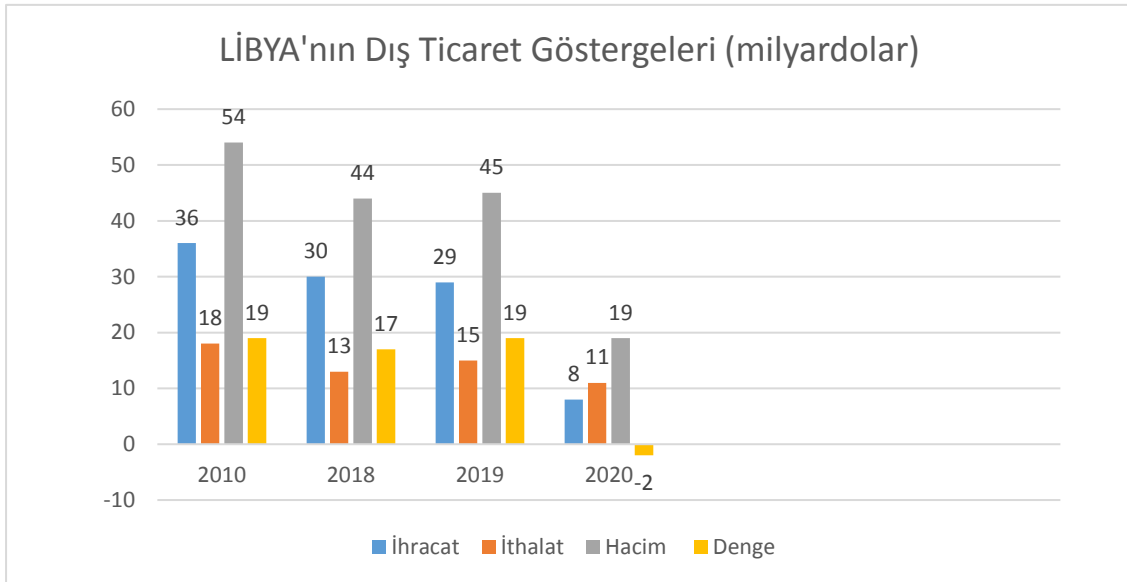
Libya tüm petrol zengini ülkelerin klasik problemleri olan ekonomide hidrokarbonlar dışında sektörel çeşitliliği gerçekleştirilememesi ve yabancı işgücüne bağlı kalma sorunları ile karşı karşıya bulunmaktadır.

“Petrol dışında ekonomide çeşitliliği sağlama politikası” ekonomik politika ve yeni yatırım programlarında temel amaç olmakla birlikte bu konuda sınırlı başarı sağlanmıştır. Tarım sektörünün performansı hayal kırıklığına neden olmuştur. Üretim, ekilebilir toprakların ve yerli işgücünün sınırlı olmasından olumsuz etkilenmiştir. Sanayi işletmeleri düşük kapasite sorunu ile karşı karşıyadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

Trademap veritabanının yansıtılmış (mirror) verilerine göre Libya 2020 yılında 8 milyar dolarlık ihracat 10,7 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiş.

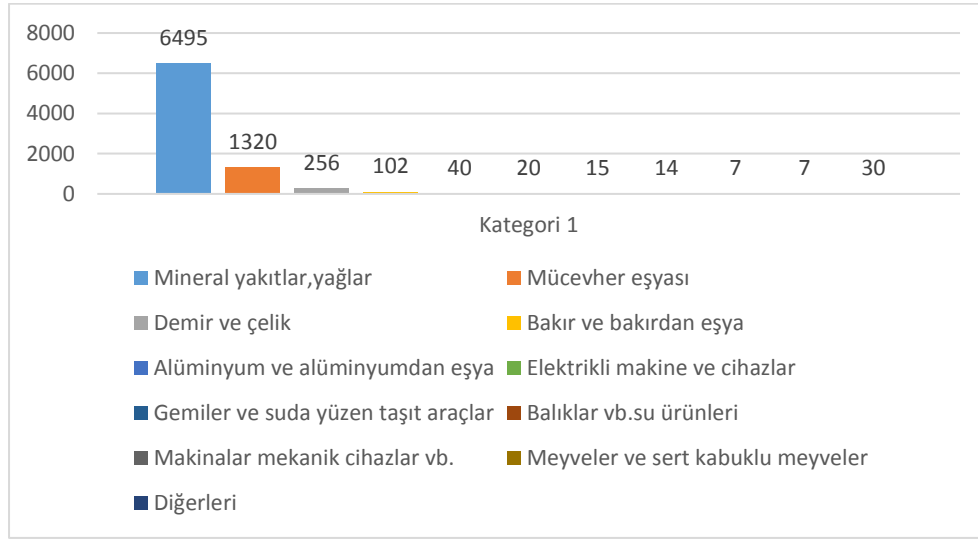
Libya'nın dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, mücevherci eşyası, demir ve çelik, bakır ve bakırdan eşya, organik kimyasallar, alüminyum ve alüminyumdan eşya, balıklar vb. su ürünleri, çimento, toprak, taş, tuz, kükürt, alçı, kireç, elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletlerdir.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, hububat, tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler, plastikler ve mamulleri, mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar, eczacılık ürünleri, örme giyim eşyası ve aksesuarıdır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

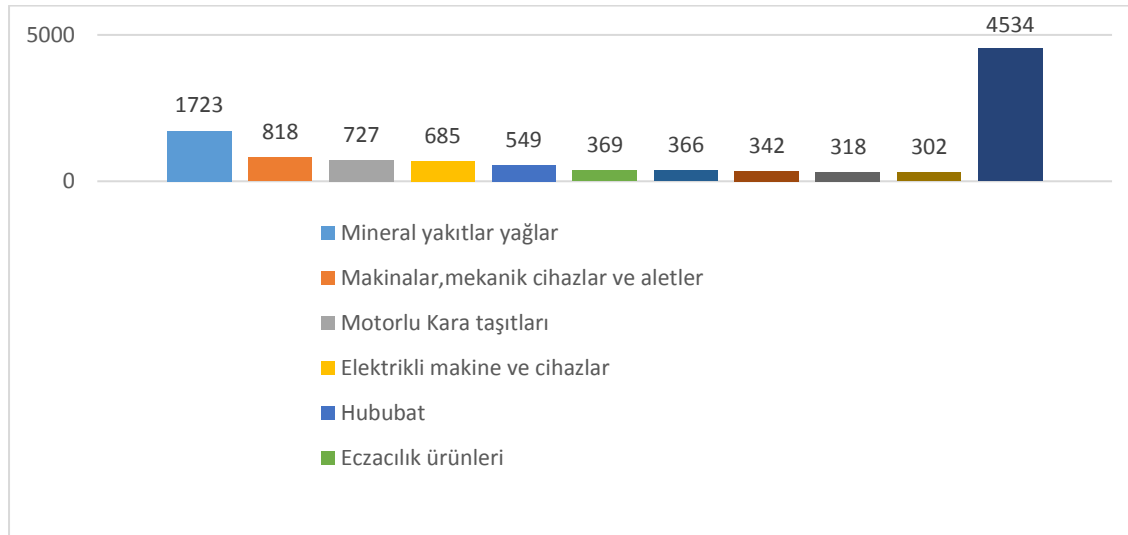
LİBYA 'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları-2020 (milyar dolar)

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

İthalat

LİBYA'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları-2020 (milyar dolar)

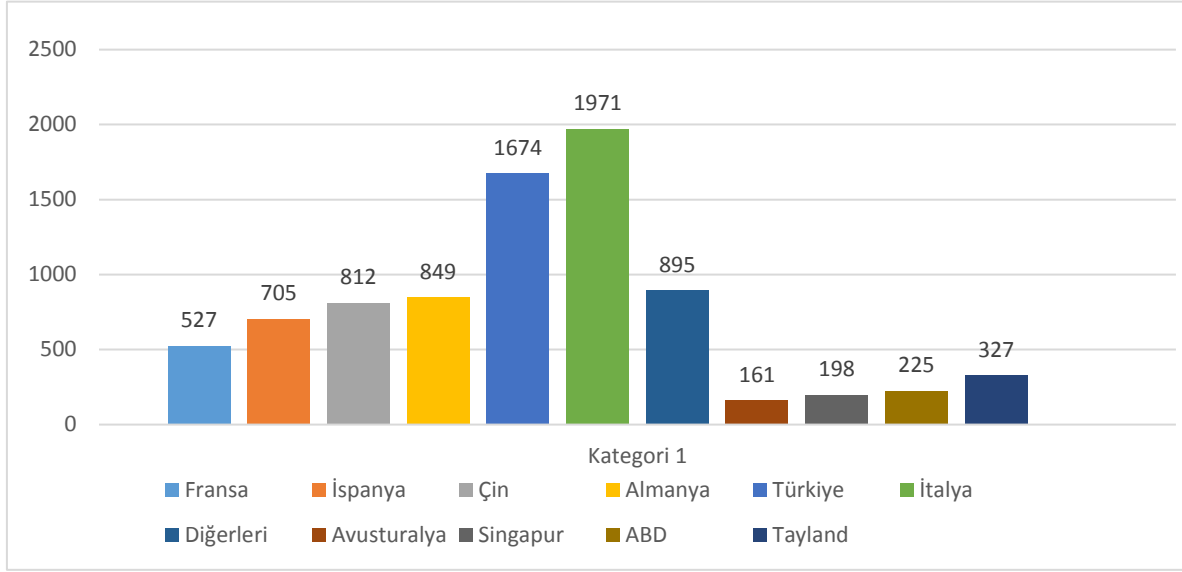

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

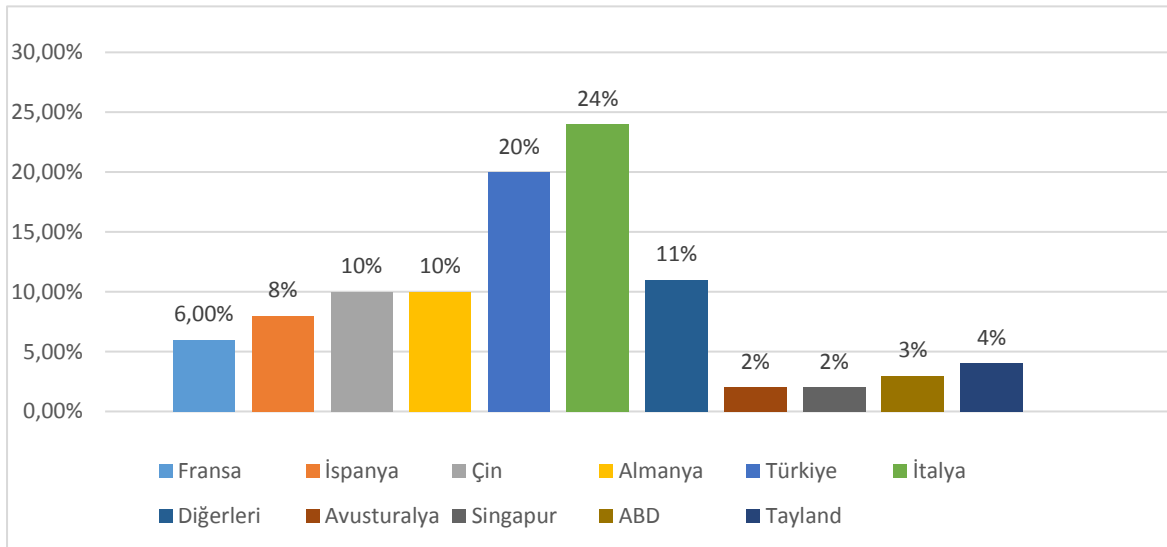
İhracat

LİBYA'nın Ükelere Göre İhracatı-2020 (milyar dolar \$)

Kaynak:Trademap-Mirror Data/Libya

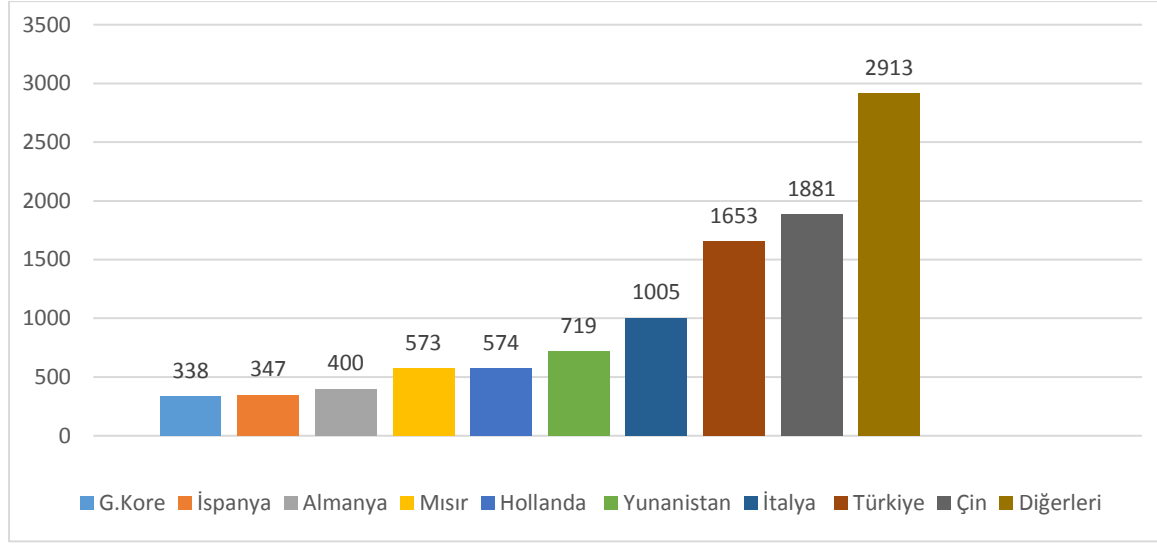
LİBYA'nın Ükelere Göre İhracatı-2020 (%pay)

Kaynak:Trademap-Mirror Data/Libya

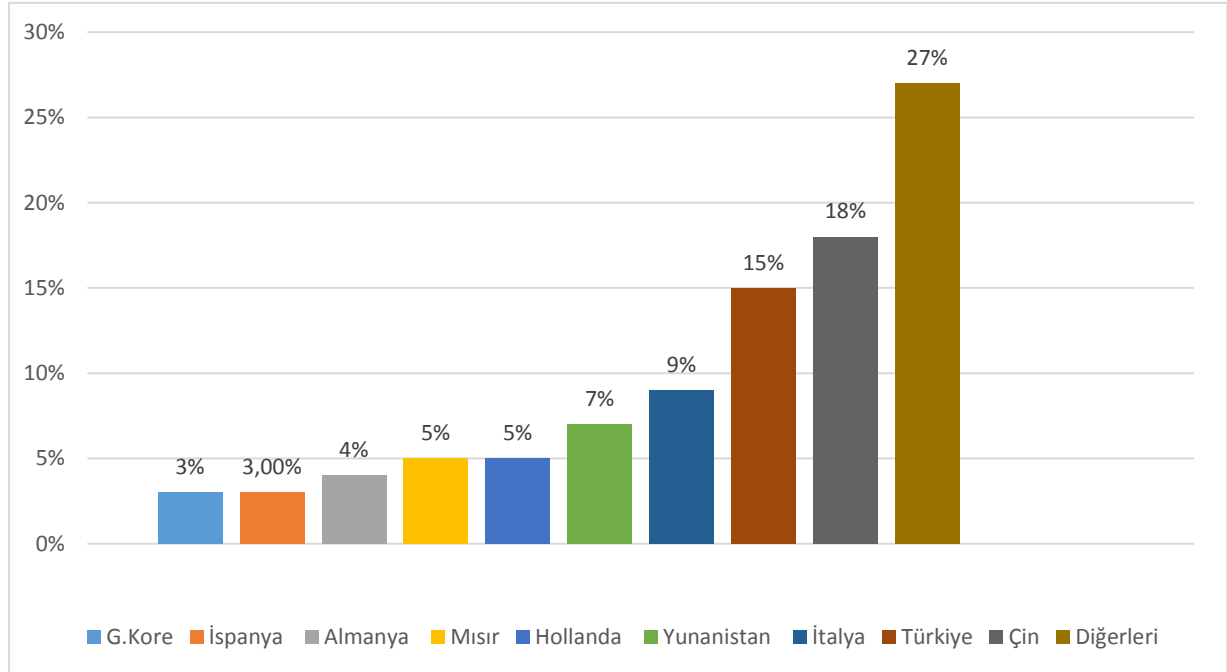
İthalat

LİBYA'nın Ükelere Göre İthalatı-2020 (milyar dolar \$)

Kaynak:Trademap-Mirror Data/Libya

LİBYA'nın Ükelere Göre İthalatı-2020-(% pay)

Kaynak:Trademap-Mirror Data/Libya

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Libya yabancı sermayenin ülkeye çekilmesi amacıyla 1997/ 5 Sayılı kanunu yürürlüğe koymuştur. Kanunun uygulanmasına yönelik hükümler ise Genel Halk Komitesi'nin 2002/21 sayılı Yönetici Düzenlemesi ile konulmuştur. Yasa 1997 yılında çıkmış olmasına rağmen gerçek anlamda ülkeye yabancı sermaye girişine 2005 yılı başından itibaren izin verilmiştir.

Mezkûr yasada yabancı sermayeye açılan alanlar da sayılmaktadır.

☐ Sanayi

☐ Sağlık

☐ Turizm

☐ Hizmetler

☐ Tarım

☐ Genel Halk Komitesi tarafından ilerde belirlenebilecek diğer sektörler

Bu alanlarda uygulanacak yatırımlara 5 yıl boyunca, sağlanan karların tekrar yatırıma dönüştürülmesi kaydıyla gelir vergisi muafiyeti tanınmaktadır. Yatırım "stamp duty"den de muaf tutulmaktadır.

2004/147 sayılı Başbakanlık "Kararı" ile de yabancı sermayenin Libyalı firmalarla ortaklık kurarak yatırım yapmasına izin verilen sektörler belirlenmiş bulunmaktadır. Yasada yer alan ana başlıklar aşağıda belirtilmektedir. Karar 1997 yılında çıkartılan yasanın kapsamını genişletmektedir.

☐ Ulaştırma

☐ Sağlık

☐ Sanayi

☐ Eğitim

☐ Ziraat

☐ Denizcilik

☐ Turizm

☐ Belediye Hizmetleri

Mıstara Serbest Bölgesi de yatırımcılara yeni olanaklar sağlamaktadır.

Dışa açılma ve piyasa ekonomisine geçiş dönemi içinde bulunan Libya'da petrol ve ona bağlı diğer endüstriler dışında gelişmiş endüstri kolu bulunmamaktadır. Bu çerçevede özellikle inşaat malzemeleri, ziraat, temel tüketim malzemeleri, perakende büyük mağazacılık ve gıda gibi sektörler başta olmak üzere yukarıda belirtilen sektörlerde yatırım imkanı bulunmaktadır. Ayrıca; Libya'da gerçekleştirilen geniş kapsamlı özelleştirme çerçevesinde de bazı endüstri tesisleri, Libyalı yatırımcılarla birlikte yabancı sermayeye açılmış bulunmaktadır. Yabancı sermaye yatırımları ile ilgili yetkili tek kurum olan Libya Yabancı Sermaye Kurulu'nun (<http://investinlibya.ly>) web sitesinde de hem mevzuat hem de yatırım olanakları ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Mısrata Serbest Bölgesi :

1999 tarihli yasa ile Serbest Bölgeler Genel İdaresi ve ülkenin tek serbest bölgesi olan Mısrata Serbest Bölgesi kurulmuştur.

Serbest bölgede firmalara sağlanan başlıca imkanlar şunlardır:

- ☐ Transit ihracatı yapılacak yerel ürünlerin, serbest bölgede üretilen ürünlerin ve ihracat amacıyla ithal edilmiş ürünlerin depolanması,
- ☐ Eşyaların boşaltılması, temizlenmesi, yerel ürünleri de içine alabilecek yeni bileşimler yapılması, yeniden paketleme ve pazarın talebine göre ürünün durumunda yapılacak benzer operasyonlar,
- ☐ Demontaj, montaj, tamamlayıcı veya yeniden üretim faaliyetleri,
- ☐ Serbest Bölgedeki yatırımcıların ihtiyaç duyabileceği finansal hizmetler, bankacılık, sigortacılık ve diğer hizmetler.

Serbest Bölgede Sağlanan Teşvik ve Avantajlar :

- ☐ Yatırım sermayesi ve kazançların serbestçe dışarı çıkarılabilir.
- ☐ Sermayenin ve malların Serbest Bölge ile yabancı ülkeler arasında dolaşımı denetime ve gümrük vergisine tabi değildir.
- ☐ 5 yıllığına sağlanan gelir vergisi muafiyeti üç yıl daha uzatılabilir.
- ☐ Bölgedeki faaliyetlerden elde edilen kazançlar yeniden yatırıma dönüştürülürse aynı muafiyetten yararlanır.
- ☐ Muafiyet dönemindeki zararlar gelecek yıllara aktarılabilir.
- ☐ Serbest bölgedeki projeler millileştirmeye karşı yasal koruma altındadır. Ayrıca buradaki tesisler başka yere götürülebilir.
- ☐ Projelerin bir kısmı veya tamamının mülkiyeti başka bir yatırımcıya devredilebilir.
- ☐ Proje süreleri yatırımcının ihtiyacına göre belirlenmektedir.
- ☐ Projelerde gereken makina, ekipman ve hammadde ihracat ve ithalat vergisi veya ilave ücretlerden muaftır.
- ☐ Serbest Bölgeden ithal veya ihraç edilen ürünlerin depolanmasında zaman kısıtlaması yoktur.
- ☐ Serbest Bölgedeki projelerin ticaret odalarına kaydı veya ihracatçı/ithalatçı kaydı yaptırması gerekmemektedir.
- ☐ Projelerin yürütülmesi için gerekli niteliklere sahip yabancı işçi çalıştırılabilir.

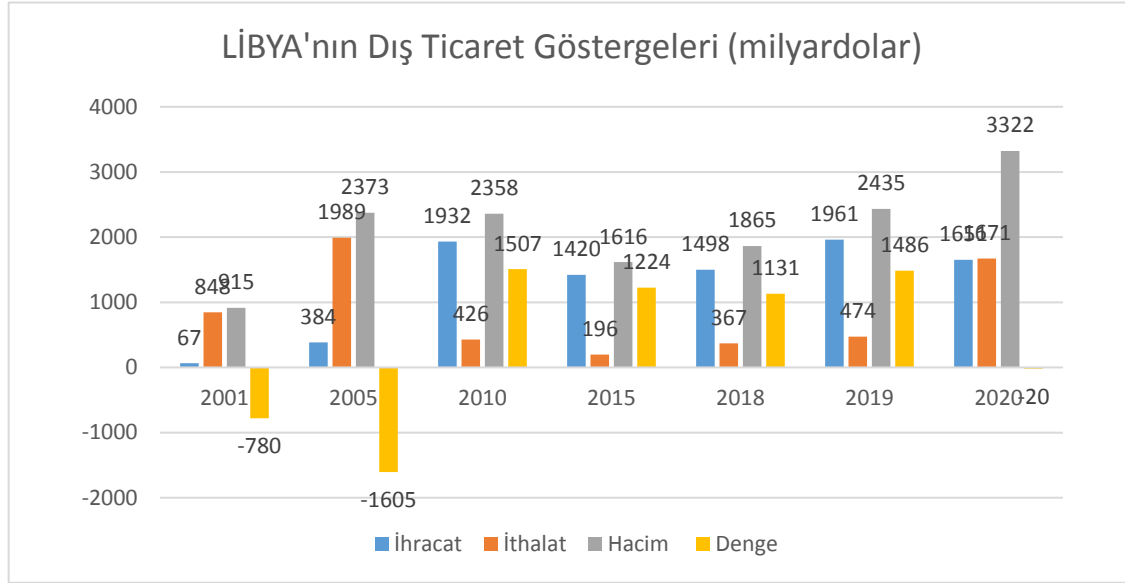
Bu konudaki yasanın tamamına http://www.investinlibya.com/en_misrata.htm web adresinden ulaşmak mümkündür.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

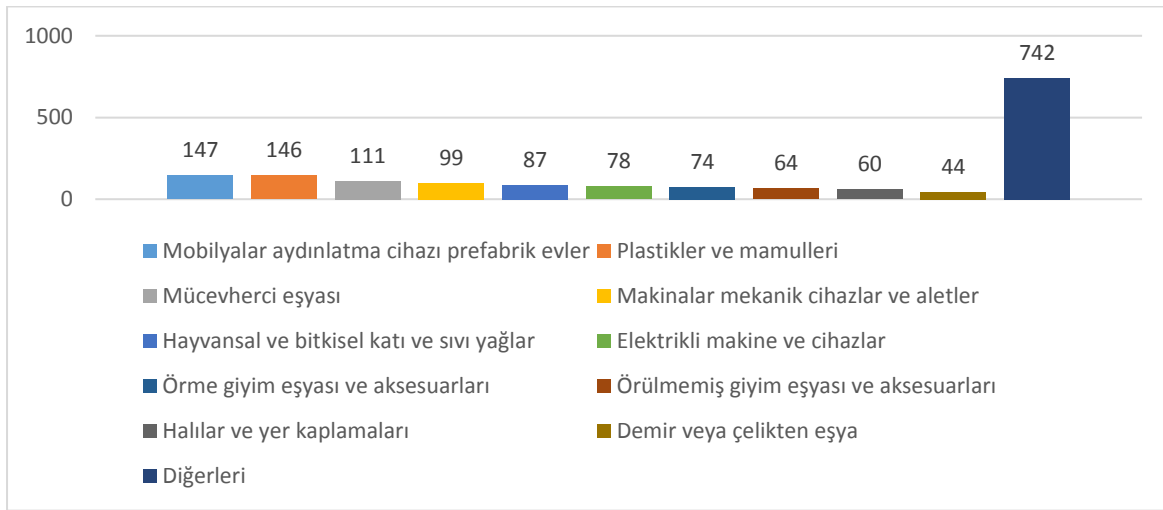
Libya ile ticaretimizde 2010 yılından önce dış ticaret açığı verdiğimiz görülmektedir. 2010 yılından sonra hem Libya'dan ithalatımızın azalması hem de Libya'ya ihracatımızın artmasıyla Libya ile ticaretimiz tam tersine dönerek dış ticaret fazlası vermeye başlamıştır.

Türkiye-Libya Dış Ticareti (milyon dolar)

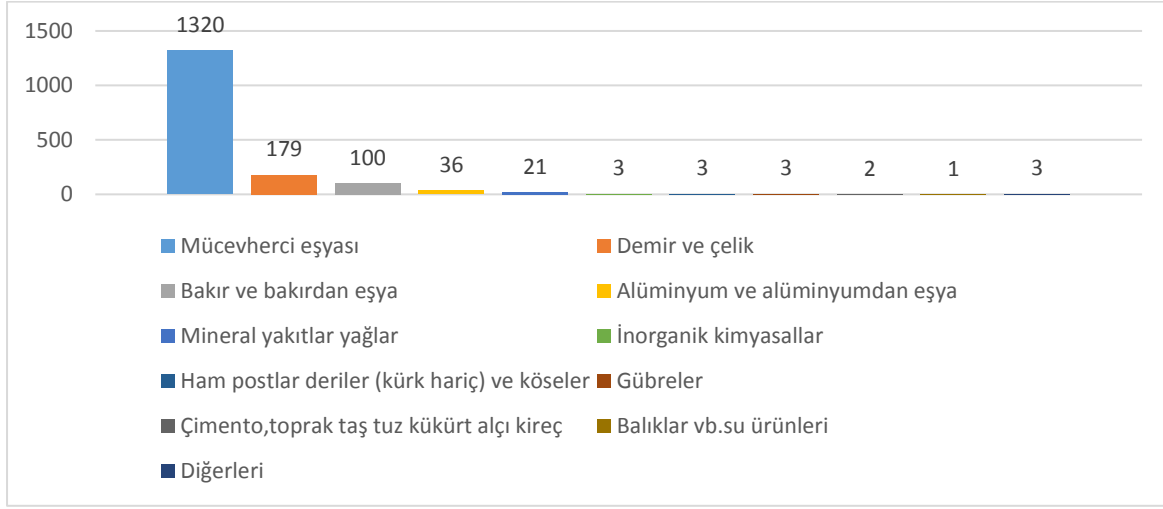
Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye

Türkiye'nin Libya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye

Türkiye'nin Libya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye

EKLER:

EK-1: Libya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			30 040 892	29 466 437	8 344 830	100	-71,7
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	25 305 384	25 366 126	5 622 549	67,4	-77,8
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	804 782	1 192 136	1 312 513	15,7	10,1
3.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 465 460	1 556 749	764 530	9,2	-50,9
4.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	45 876	99 878	116 472	1,4	16,6
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 078 109	921 599	104 817	1,3	-88,6
6.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	98 572	61 863	100 403	1,2	62,3
7.	7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça,	58 668	73 008	88 053	1,1	20,6

		pellet) (demir oranı >= %99,94)					
8.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	35 141	24 861	36 513	0,4	46,9
9.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	42 726	16 677	23 090	0,3	38,5
10.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	22 624	9 862	23 031	0,3	133,5
11.	8548	Elektrik pilleri, bataryaları ve akümülatörlerinin döküntü ve hurdaları; kullanılmış olanlar; elektrikli aksam-parçalar	12 890	12 678	18 638	0,2	47
12.	8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	0	15 154	0,2	100
13.	301	Canlı balıklar	18 359	15 973	9 974	0,1	-37,6
14.	804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	5 611	2 700	6 757	0,1	150,3
15.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 521	370	6 561	0,1	1673,2

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

EK-2: Libya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)	
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		13 472 909	15 456 334	10 731 624	100	-30,6	
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 188 519	1 989 539	1 678 871	15,6	-15,6
2.	8703	Otomobiller	537 171	952 960	379 444	3,5	-60,2
3.	1001	Buğday ve mahlut	291 052	263 356	244 660	2,3	-7,1
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	348 166	264 722	210 663	2	-20,4
5.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	134 551	244 217	154 942	1,4	-36,6
6.	1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	174 244	194 634	138 271	1,3	-29
7.	1003	Arpa	149 099	142 375	137 332	1,3	-3,5
8.	1005	Mısır	123 287	100 002	137 188	1,3	37,2
9.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	114 041	128 720	136 170	1,3	5,8

10.	402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	140 364	110 618	135 933	1,3	22,9
11.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	22 881	635 721	133 882	1,2	-78,9
12.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	144 630	77 747	131 548	1,2	69,2
13.	207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	158 551	103 416	119 207	1,1	15,3
14.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	72 052	150 207	117 815	1,1	-21,6
15.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	144 691	219 574	117 220	1,1	-46,6

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

EK-3: Libya'nın Ünelere Göre İhracatı (bin dolar)

GTİP	ÜLKE	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		30 040 892	29 466 437	8 344 830	100	-71,7
1	İtalya	4 952 584	5 278 304	1 970 853	23,6	-62,7
2	Türkiye	367 010	483 502	1 674 297	20,1	246,3
3	Almanya	4 069 908	4 386 707	849 480	10,2	-80,6
4	Çin	4 742 280	4 765 665	812 042	9,7	- 83
5	İspanya	4 029 679	4 274 405	705 180	8,5	-83,5
6	Fransa	2 697 978	1 602 177	527 313	6,3	-67,1
7	Tayland	393 971	483 882	326 818	3,9	-32,5
8	ABD	1 447 572	1 572 465	224 895	2,7	-85,7
9	Singapur	665 300	379 203	197 969	2,4	-47,8
10	Avustralya	461 553	626 137	160 726	1,9	-74,3
11	İsviçre	394 763	291 628	144 721	1,7	-50,4
12	Avusturya	1 058 945	930 728	134 709	1,6	-85,5
13	Hollanda	387 094	197 618	121 025	1,5	-38,8
14	İngiltere	833 525	253 506	88 768	1,1	- 65
15	Japonya	13 670	1 288	66 063	0,8	5029,1

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

EK-4: Libya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

GTİP	ÜLKE	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		13 472 909	15 456 334	10 731 624	100	-30,6
1	Çin	1 433 045	2 453 887	1 880 557	17,5	-23,4
2	Türkiye	1 498 326	2 069 669	1 653 078	15,4	-20,1
3	İtalya	1 426 509	1 390 764	1 005 148	9,4	-27,7
4	Yunanistan	506 180	451 368	719 366	6,7	59,4
5	Hollanda	391 261	595 311	574 145	5,4	-3,6
6	Mısır	640 549	830 735	572 846	5,3	- 31
7	Almanya	382 551	484 379	400 407	3,7	-17,3
8	İspanya	713 123	468 723	346 849	3,2	- 26
9	G. Kore	425 119	632 102	337 967	3,1	-46,5
10	Ukrayna	325 667	316 891	327 835	3,1	3,5
11	ABD	243 782	413 438	316 451	2,9	-23,5
12	Belçika	229 483	291 119	255 698	2,4	-12,2
13	Tayland	134 943	216 049	176 716	1,6	-18,2
14	Fransa	233 077	210 028	171 319	1,6	-18,4
15	Brezilya	228 129	279 360	166 445	1,6	-40,4

Kaynak: Trademap-Mirror Data/Libya

Ek-5: Türkiye'nin Libya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 498 326	1 960 500	1 651 094	100	-15,8
1.	7113 Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	150 540	253 216	110 445	6,7	-56,4
2.	9403 Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	95 107	159 800	103 479	6,3	-35,2
3.	1512 Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	21 077	15 952	49 234	3	208,6
4.	2523 Çimento	541	2 898	41 400	2,5	1328,6
5.	5702 Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	48 637	84 735	38 785	2,3	-54,2
6.	1515 Diğer bitkisel sabit yağlar ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	32 631	33 845	36 456	2,2	7,7
7.	9619 Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	41 604	28 863	33 566	2	16,3
8.	3923 Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	28 756	23 340	33 186	2	42,2

9.	3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri > 1mm)	29 397	34 146	33 159	2	-2,9
10.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	63 683	28 746	32 265	2	12,2
11.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	17 543	32 646	29 444	1,8	-9,8
12.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	20 525	37 574	29 130	1,8	-22,5
13.	8502	Jeneratörler	9 963	29 953	24 860	1,5	-17
14.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	18 068	30 443	23 965	1,5	-21,3
15.	6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	11 085	24 925	23 192	1,4	-7

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin Libya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)	
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		367 010	474 329	1 670 819	100	252,2	
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	112 448	219 452	1 312 380	78,5	498
2.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	36 625	85 696	107 597	6,4	25,6
3.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	68 680	56 506	98 228	5,9	73,8
4.	7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça, pellet) (demir oranı >= %99,94)	16 966	16 157	55 794	3,3	245,3
5.	7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	22 921	17 296	32 093	1,9	85,6
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	0	38 050	18 366	1,1	-51,7
7.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	1 537	4 874	11 013	0,7	126
8.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 521	370	6 561	0,4	1673,2
9.	7601	İşlenmemiş alüminyum	8 461	3 632	3 486	0,2	-4
10.	2814	Saf amonyak veya amonyağın sulu çözeltileri	0	790	3 252	0,2	311,6
11.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	52 646	19 936	3 101	0,2	-84,4
12.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	11 111	0	2 654	0,2	0
13.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	16 265	0	2 394	0,1	0
14.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	0	0	2 366	0,1	0
15.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	1 926	1 097	2 143	0,1	95,4

Kaynak: Trademap-Direct Data/Türkiye